

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 435/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. septembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátkou Mgr. Margarétou Lukačovičovou, Advokátska kancelária BUZINGER & PARTNERS s. r. o., Námestie Martina Benku 15, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 183/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. mája 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 183/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo: „Dňa 9. marca 2018 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 6C 183/2014 - 171 z 12. februára 2018, ktorým súd vyzval sťažovateľa, aby sa v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia písomne vyjadril k žalobe a ďalším podaniam žalobcov, ktoré mu súd doručil spolu s uvedeným uznesením.

Na základe uvedeného uznesenia súdu sťažovateľ podaním z 26. marca 2018 podal okresnému súdu vyjadrenie k žalobe a ďalším podaniam žalobcov.

Z obsahu uvedeného uznesenia súdu a predmetných podaní žalobcov vyplýva, že žaloba bola podaná na Okresnom súde Bratislava IV už 26. júna 2014, teda takmer pred 4 rokmi, pričom následne bola žalobcami dopĺňaná podaniami z 15. októbra 2014, 24. júna 2015 a 29. júna 2016. Sťažovateľ sa však o existencii žaloby a ostatných podaní žalobcov dozvedel až na základe predmetného uznesenia okresného súdu.

Pre dlhodobú nečinnosť a neefektívny postup Okresného súdu Bratislava IV v predmetnej veci, ktoré sú v zjavnom rozpore so zákonom a napĺňajú znaky arbitrárneho konania, sa sťažovateľ podaním z 27. marca 2018 obrátil na predsedníčku Okresného súdu Bratislava IV so sťažnosťou proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Dňa 14. mája 2018 bolo sťažovateľovi doručené oznámenie o prešetrení uvedenej sťažnosti, v ktorom predsedníčka okresného súdu vyhodnotila sťažnosť sťažovateľa ako dôvodnú.“

3. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že „predmetná vec nie je právne ani fakticky zložitá. Predmetom konania je žaloba o zaplatenie údajného nedoplatku za služby spojené s užívaním bytu, teda vec, ktorá je pravidelnou a bežnou súčasťou rozhodovacej praxe

okresného súdu. Pokiaľ ide o správanie sa sťažovateľa ako účastníka konania, sťažovateľ je v konaní, odkedy sa o ňom dozvedel, aktívny. Na základe predmetného uznesenia a výzvy okresného súdu sa k žalobe a k ostatným padaniam žalobcov v súdom určenej lehote podrobne vyjadril a poskytol súdu primeranú súčinnosť a podklady pre konanie a rozhodnutie. Čo sa týka postupu okresného súdu v konaní, súd v zjavnom rozpore s vyššie citovanými ustanoveniami zákona (OSP aj CSP) doručil sťažovateľovi predmetnú žalobu a ostatné podania žalobcov na vyjadrenie takmer 4 roky od začatia konania. Už táto samotná skutočnosť naznačuje zjavnú nečinnosť, resp. nesprávny a neefektívny postup okresného súdu v predmetnej veci...“.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

«Okresný súd Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 6C 183/2014 porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článku 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. sp. zn. 6C 183/2014 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 7 000 € (slovom: „sedemtisíc eur“), ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Bratislava IV je povinný sťažovateľovi zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia zvýšenú o daň z pridanej hodnoty v zákonom ustanovenej výške na účet spoločnosti BUZINGER & PARTNERS s. r. o... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.»

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti.

7. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti.

8. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré

mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

13. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu ústavný súd poukazuje na to, že špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

14. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľa smerujúcej proti nečinnosti a proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý bol podľa názoru sťažovateľa nesprávny (neefektívny) a ktorým boli podľa neho spôsobené zbytočné prietahy, čím malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

16. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05, IV. ÚS 499/2013) je aj právny názor, že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní [podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“)] je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám

urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou. Ústavný súd preto o sťažnosti, predmetom ktorej je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), avšak ich využitím nedosiahol účinnú nápravu namietaného porušenia označených práv.

17. Ústavný súd považuje podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch za účinný prostriedok ochrany základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 278/04, II. ÚS 28/2014). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 120 ods. 7 citovaného zákona].

18. Sťažovateľ preukázal, že 27. marca 2018 podal predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní.

19. Predsedníčka okresného súdu sťažnosť prešetrila a listom sp. zn. Spr. 2024/2018 z 24. apríla 2018 sťažovateľovi oznámila, že sťažnosť považuje za dôvodnú, za zistený prietah v napadnutom konaní sa sťažovateľovi ospravedlnila a súčasne mu oznámila, že *„po uplynutí lehoty na podanie vyjadrenia žalobcov, na ktoré boli vyzvaní uznesením č. k. 6C/183/2014-195 zo dňa 05.04.2018 zvolí súd vo veci ďalší procesný postup.“*

20. Skutočnosť, že orgán štátnej správy súdu uzná sťažnosť na prietahy za dôvodnú, nemusí viesť bez ďalšieho k prijatiu v nadväznosti na to podanej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie, pretože ústavný súd, pridržiavajúc sa doterajšej stabilizovanej judikatúry, považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení pre účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08).

21. Ústavný súd konštatuje, že podanie sťažnosti predsedníčke okresného súdu (27. marca 2018) a následné podanie sťažnosti ústavnému súdu (21. mája 2018) sa javí byť iba formálnym úkonom sťažovateľa a ako takému mu nemožno pripísať účinky splnenia povinnosti pred podaním ústavnej sťažnosti dať príležitosť konajúcemu súdu na zjednanie nápravy, ak dochádza k prieťahom v konaní.

22. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

23. Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre jej neprípustnosť.

24. Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza:

Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorom sa osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu nachádza.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že 9. marca 2018 mu bolo doručené uznesenie okresného súdu č. k. 6 C 183/2014-171 z 12. februára 2018, na základe čoho

sa preukázateľne dozvedel o existencii napadnutého konania. Sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu 21. mája 2018, teda stav jeho právnej neistoty trval ku dňu podania sťažnosti dva mesiace, a okrem toho sa nepresvedčil o tom, či jeho sťažnosť podaná predsedníčke okresného súdu bude účinným prostriedkom nápravy.

Vzhľadom na uvedené by sťažnosť sťažovateľa bolo možné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako zjavne neopodstatnenú, keďže sa už na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti takou javí.

25. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2018